

การปลูกถั่วแดง หรือ ถั่วเนียงแดง

เรียบเรียงโดย : นาค โพธิ์แท่น สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร
กองเกษตรสัมพันธ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

❖ บทนำ.....	1
❖ การปลูก.....	2
❖ การดูแลรักษา.....	2
❖ การเก็บเกี่ยว.....	3
❖ คุณค่าทางอาหาร.....	3

บทนำ

ถั่วแดงหรือถั่วเนียงแดง เป็นพืชตระกูลถั่วที่ค่อนข้างรู้จักกันมาก ในปัจจุบันเพราะเป็นพืชที่ส่งออกผลผลิตที่ส่งออกประมาณ 20,000 - 30,000 ตันต่อปี มีมูลค่า 150 - 190 ล้านบาท ตลาดส่งออกถั่วเนียงแดงของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ซึ่งส่วนใหญ่จะนำไปใช้ทำไส้ขนมการใช้ภายในประเทศมีน้อยจะส่งออกเกือบทั้งหมด ปริมาณการผลิตของแต่ละปีขึ้นอยู่กับราคาที่เกษตรกรได้รับถ้าราคาดีก็ผลิตมาก

เพราะเป็นผลพลอยได้จากการปลูกข้าวโพด แหล่งปลูกที่สำคัญคือจังหวัดเลย (ปลูกมากที่อำเภอสว่างซำและอำเภอยางชุมน้อย) และที่จังหวัดขอนแก่น, พิษณุโลกและที่อื่นๆ บ้างเล็กน้อย เช่น ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ และเชียงราย เป็นต้น

ถั่วแดงที่ปลูกในขณะนี้หลายชนิด แต่ที่ปลูกเป็นการค้าและปลูกมากเป็นถั่วแดงเมล็ดสีแดง ดอกสีเหลือง, ฝักเล็กเท่าๆ กับถั่วเขียว แต่ยาวกว่าเล็กน้อย เมื่อแก่ฝักจะมีสีน้ำตาลอ่อนและสีดำ ฝักจะห้อยลงจากข้อเหมือนนิ้วมือฝักที่มีสีดำเมล็ดจะโตกว่าฝักสีน้ำตาลอ่อนเล็กน้อย ต้นเลื้อย ลำต้นและใบมีขนโดยทั่วไป เรียกว่า ถั่วแดงเมืองเลยหรือถั่วเนียงแดง แต่ที่จังหวัดเลย เรียกว่า ถั่วทองนา หรือบ้านนา เป็นพันธุ์ที่นำมาจากประเทศศรีลังกา เพื่อใช้เป็นพืชบำรุงดิน ชื่อเดิมเรียกว่า ถั่วแดงสีลอน ถั่วพวกนี้ถ้าเมล็ดมีสีแดงส่วนมากจะเรียกชื่อว่า ถั่วแดง ถั่วนางแดงหรือถั่วเนียงแดง เหมือนกันหมด ถ้าเมล็ดมีสีขาวอมเขียวเล็กน้อยจะเรียกชื่อแตกต่างกันไปแล้วแต่ท้องที่ เช่น ที่พิษณุโลก เรียกว่า ถั่วนา ที่อุดร เรียกว่า ถั่วเต็มกำหรือเล็บมือนาง(ส่วนถั่วแดงพระราชทานนั้น ไม่รวมอยู่ในพวกนี้)

การปลูก

ถั่วแดง เป็นพืชที่ไวต่อแสง จะเริ่มออกดอกตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นไป เวลาปลูกควรจะอยู่ในเดือนพฤษภาคม ถึงสิงหาคม แต่ถั่วในปัจจุบันนี้เป็นพืชแซมกับพืชอื่นส่วนมากจะปลูกแซมกับข้าวโพด

การปลูกถั่วแดง มี 3 วิธี คือ

1. **ปลูกรวมกับข้าวโพด** โดยใช้เมล็ดถั่วแดงผสมกับเมล็ดข้าวโพด แล้วปลูกในหลุมเดียวกัน ซึ่งจะมีเมล็ดถั่วแดงในหลุมละ 1 - 4 เมล็ด วิธีนี้เป็นวิธีการปลูกของเกษตรกรทั่วไป เพราะสะดวกในการปฏิบัติ

2. **ปลูกแซมข้าวโพด** โดยการหยอดถั่วแดงหลังจากตายหญ้า ข้าวโพดครั้งแรกแล้วระหว่างแถวข้าวโพดหลุมละ 2 - 3 เมล็ด โดยใช้ระยะหลุม 20 - 50 ซม.

3. **ปลูกถั่วแดงพืชเดี่ยว** ควรปลูกในเดือนสิงหาคม โดยปลูกระยะ 50 x 20 ซม. หยอดหลุมละ 3 - 4 เมล็ด เมื่องอกแล้ว 2 สัปดาห์ ถอนให้เหลือหลุมละ 2 ต้น

ถั่วแดงที่กะเทาะเปลือกแล้ว

การปลูกรวมกับต้นข้าวโพด

การดูแลรักษา

การดูแลรักษาก็เช่นเดียวกันกับการดูแลรักษาแปลงข้าวโดยปกติทั่วไปสำหรับถั่วแดงนั้นเป็นผลพลอยได้ถ้าปลูกถั่วแดงแล้วอาจจะต้องกำจัดวัชพืชบ้าง 1 - 2 ครั้ง แล้วแต่ความมากน้อยของวัชพืช ซึ่งก็จะเป็นการเพียงพอเมื่อต้นถั่วแดงเริ่มเลื้อย แล้วก็จะคลุมด้วยวัชพืชไปเองและยังรักษาความชุ่มชื้นในดินได้อีกด้วย การใช้ปุ๋ยยังไม่จำเป็น เพราะถั่วแดงเป็นพืชตระกูลถั่วที่สามารถใช้ไนโตรเจนในอากาศได้ โดยทั่วไปแล้วแหล่งที่ผลิตข้าวโพดจะมีความอุดมสมบูรณ์ที่เพียงพอกับความต้องการของถั่ว

ในระยะเริ่มออกดอกจะมีหนอนผีเสื้อกัดกินใบ หนอนม้วนใบ หนอนจะเจาะฝักเข้าทำลายบ้างเมื่อพบว่า มีหนอนพวกนี้ระบาด ควรพ่นสารป้องกันและกำจัด เช่น อะไซโตรินและฟอสโตริน เป็นต้น โดยใช้สาร 2 ช้อนแกง (30 ซี.ซี.) ต่อน้ำ 1 ปีบ (20 ลิตร)

การเก็บเกี่ยว

เนื่องจากถั่วแดงเป็นพืชที่ไวต่อแสงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวจึงจำกัด คือ จะเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคม เป็นต้นไป โดยทั่วไปแล้วจะไม่ใช้วิธีทยอยเก็บฝักที่แก่ เพราะจะเป็นการสิ้นเปลือง แรงงานมาก แต่จะเก็บโดยรอให้ฝักแก่เกือบหมดแล้วใช้เคียวเกี่ยวนำทั้งต้นและฝักมาตากบนลานให้แห้งแล้วนวดโดยใช้เครื่องนวด รดย่า หรือ ไม้ฟาด

เมื่อนวดเสร็จแล้วก็นำมาผัดบรรจุเมล็ดใส่กระสอบเตรียมส่งขาย หรือเก็บไว้ทำพันธุ์ในปีต่อไป เมล็ดส่วนที่เก็บไว้ทำพันธุ์ต้องตากให้แห้งสนิท และควรคลุมสารเคมีป้องกันแมลงทำลาย

โดยทั่วๆ ไปแล้วจะให้ผลผลิตอยู่ระหว่าง 150-200 กิโลกรัมต่อไร่ ถ้าปฏิบัติดูแลรักษาดีและเก็บเกี่ยวในเวลาที่เหมาะสม คือ เก็บเกี่ยวในตอนเช้าและฝักไม่แห้งจัดจะให้ผลผลิตสูงถึง 300 กิโลกรัมต่อไร่

คุณค่าทางอาหาร

ในถั่วแดง 100 กรัม มีองค์ประกอบทางอาหาร ดังนี้

โปรตีน	21.97 %
ไขมัน	0.58 %
คาร์โบไฮเดรต	58.10 %
เยื่อใย	5.40 %

ควรมีการส่งเสริมให้ปลูกถั่วให้มีปริมาณมากขึ้น และควรสนับสนุนให้มีการนำถั่วแดงมาบริโภค ในประเทศให้มากขึ้น เพราะเป็นพืชอาหารที่มีโปรตีนสูงและราคาถูก สามารถนำถั่วแดงมาประกอบอาหารได้หลายชนิด เช่น ทำข้าวต้มมัด ต้มกับน้ำตาล หรือ เชื่อมใส่น้ำแข็ง, ไอศกรีม ทำขนมปังเนื้อถั่วแดง, คุกกี้ หรือนำไปทำไส้ขนมหวานต่างๆ ได้รวมทั้งประกอบอาหารมังสวิรัตต่างๆ

การปลูกถั่วแดงร่วมกับข้าวโพด นอกจากได้ผลผลิตถั่วแดงและข้าวโพดแล้วยังสามารถเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินได้ด้วย และต้นข้าวโพดก็ทำหน้าที่เป็นค้ำให้แก่อต้นถั่วการปลูกร่วมกัน จึงเหมาะสมสำหรับแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกันให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น